No. 2059 Zaterdag 23 Juni 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Intreerede van Prof. Welschen.

Professor Pater R. R. Welschen, Domicaan, aanvaardde den 7n Mei het Kerkelijk Hoogleeraarsambt in de wijsbegeerte van den H. Thomas van Aquino aan de Universiteit van Amsterdam met het uitspreken der volgende rede in de aula der Gemeentelijke Universiteit.

Hooggeëerde Vergadering!

Gelijk de mensch — aldus de Aquiner — volgens het lichaam hongert en dorst naar genot van spijs en drank, zoo haakt en hunkert hij volgens den geest naar inzicht. Vandaar dat wij, zooals Aristoteles opmerkt, onze oogen boven onze overige zintuigen liefhebben, omdat het gezicht ons ter verwerving onzer begrippen het uitgebreidste en meest verscheiden kennismateriaal biedt.

De drang naar inzicht zit den mensch van kindsbeen af in het bloed. Hier denken we aan het aanhoudend, hardnekkig vragen van kinderen naar 't wat en 't waarom van hetgeen zij gewaar worden. Hun speelgoed wordt vaak leergoed, vooral wanneer door een of ander mechaniek een verschijnsel optreedt, dat zij, als strijdig met hun reeds verworven kennis, niet hadden verwacht en waarvan hun de oorzaak ontgaat. Dan worden zij met verwondering geslagen, zij ontdekken een probleem en rusten niet voordat zij inzien.

Insgelijks komt de volwassen mensch, die nadenkt, tot verwondering, eerst over de problemen der buitenwereld, later over het veelzijdig probleem, dat hij zelf is: de mensch is op aarde het eenige zichtbare wezen, dat zich kan verwonderen over zijn eigen bestaan. Daar welt de bron van elke wetenschap en niet het minst van de wijsbegeerte, de natuurlijkste en menschelijkste van alle. Dit laatste kan reeds blijken uit het feit, dat in alle filosofie uiteraard gedacht wordt in begrippen, die hoewel op eenigszins onvolkomen en primitieve wijze, toch inderdaad het geestesbezit zijn van elken normalen mensch. Het zijn juist de wijsgeerige ideeën, die den mensch van nature het naast bestaan.

Terwijl de begrippen eigen aan speciale wetenschappen — denk b.v. aan de onderscheiden soorten algebraïsche vergelijkingen, aan polarisatie van het licht — slechts het bezit zijn van vakkundigen, maken de wijsgeerige begrippen het gemeengoed uit van alle menschen. Wie zou niet eenig idee hebben van goed en kwaad, waar en valsch, van geweten, schuld en straf, van recht en plicht, worden en vergaan, sterfelijk- en onsterffelijkheid, vrijheid, noodzaak, wet en gezag, redeneering en bewijs, mogelijk en onmogelijk en honderd dergelijke grootheden meer. We verkeeren er dagelijks mee in onzen geest, hetzij we geletterd zijn of niet, zoo we slechts menschen zijn: gemis aan wijsgeerige begrippen zou den dood beteekenen van alle denken.

En hier ligt ook, mijns inziens, de verklaring van den allesbeheerschenden invloed der wijsgeerige wetenschappen. Omdat zij door haar ideeën in zoo'n allernauwste betrekking staan met elken mensch, de grondbegrippen en beginselen bevatten, waarop het algemeen menschelijk denken leeft, vermogen juist zij de geheele samenleving van hoog tot laag te betrekken binnen haar invloedssfeer. De wijsbegeerte is dan ook in de natuurlijke orde de leidende macht in de maatschappij en wijl haar begrippen in hun beteekenis de hoogste en heiligste goederen raken, is zij tevens de grootste macht tot zegen en verderf der menschheid. „Wanneer men den drang der idee tot daad vergeet', aldus professor De Groot, „dan beschouwt men sommige bespiegelingen van wijsgeeren als louter schoolsche oefeningen of academische beschouwingen zonder gevolg. „Doch beginselen en stelsels betreden weldra het leven als wezens van vleesch en bloed, bewerken de schare ...."

Onze moderne samenleving doorleeft naar aller oordeel een ernstige crisis, eerst en vooral van geestelijken aard. In zijn zendbrief *Aeterni Patris* wees Leo XIII reeds de oorzaken aan der kommervolle tijden, die wij doorleven. Averechtsche begrippen over goddelijke en menschelijke dingen, vroeger uit de scholen der wijsgeeren voortgekomen, zijn hand over hand in alle standen der maatschappij binnengeloodst en met eenparigen bijval van velen aanvaard. Waar nu het verstand een dwaallicht wordt, daar raakt ook de wil het spoor bijster. Nog onlangs schreef dr. Arthur Liebert, dat geheel onze tegenwoordige noodtoestand een geestelijk karakter draagt en hoe niets zoo noodzakelijk is als de terugkeer der geesten tot den godsdienst.

Feitelijk boekt de historie der wijsbegeerte een groot tekort op rekening der louter natuurlijke wijsheid, waar het vaste, zuivere, voor allen hoogst noodige kennis betreft omtrent God, de ziel, haar oorsprong en bestemming. God's wijsheid kan alleen dat deficit aanvullen en de moderne maatschappij zal geen heil vinden, tenzij bij Hem, Die van Zichzelf door woord en wèrk getuigde: Ik ben den Weg, de Waarheid en het Leven. Zijn leer is en blijft „l'axe ou tournent les destinées du monde".

Doch na en naast den godsdienst wees Leo XIII terecht op de ware wijsbegeerte, als op den machtigsten hefboom ter verhooging van het geestelijk levenspeil der volkeren.

Is het Thomisme hier geroepen tot een grootsche, zegenrijke taak? Dit hangt natuurlijk af van zijn waarde als filosofie.

Sedert de groote jurist Rudolf van Jhering zijn alom bekende geestdriftige lofrede schreef ter eere van Thomas van Aquine, zichzelf aanklagend en beklagend, dat hij het zoo beginselrijke stelsel van dien geweldigen denker niet eerder had gekend; sedert ten onzent mannen van hoog aanzien in de wetenschap, als Pierson, van der Wijck, van der Vlugt, den Aquiner gehuldigd hebben als een wijsgeer, die behoort niet aan een enkele generatie maar aan alle tijden, zijn steeds meérdere geleerden van allerlei richting door eigen studie tot de bekentenis gebracht, van hetgeen Hegel getuigde over het hoofdwerk van Thomas, dat het n.l. gedegen metaphysische gedachten bevat over geheel den omvang van het wijsgeerig denken. Gaandeweg zijn de nevelen opgetrokken voor het rijzende licht van eerlijk wetenschappelijk onderzoek.

Dr. August Messer, een der scherpzinnigste denkers der Würzburger-school, herinnert eraan, hoeveel de groote moderne wijsgeer Edmund Husserl in zijn baanbrekende *Logische Untersuchungen*, door bemiddeling van Bolzano en Franz Brentano, dankt aan het Thomisme. En geldt nog voor sommigen een geloovig wijsgeer als onmondig, Etienne Gilson, hoogleeraar in de historie der middeleeuwsche wijsbegeerte aan de Sorbonne getuigt met ronde woorden: „St. Thomas d'Aquin est le premier des philosophes modernes dans le plein sens du mot." Het diepste en oorspronkelijkste in het Thomisme is volgens hem, juist dat krachtdadig streven naar wijsgeerige eerlijkheid, bestaande in een volstrekte overgeve aan de eischen der rede en der realiteit.

Sta mij toe, dat ik U bij de aanvaarding van mijn ambt spreke over de continuiteit en de wetenschappelijke zelfstandigheid. in de Thomistische wijsbegeerte.

De wording van geen enkele wetenschap lijkt op het plotseling ontstaan van een volwassen Minerva. De kunst is lang en het leven is kort, maar ook de wetenschap is lang. Het ligt in den aard der menschelijke kennis, zegt de Aquiner, om stap voor stap van het onvolkomene tot het volmaakte voort te schrijden. Vandaar zien wij in de bespiegelende wetenschappen, dat zij, die het eerst gefilosofeerd hebben, slechts onvolkomen resultaten hebben bereikt, welke later door hun opvolgers vervolledigd zijn. Hetzelfde kan ook gezegd worden van de practische wetenschappen.

Slechts de aaneengeschakelde arbeid van eeuwen aan eeuwen, heeft de problemen uit de schemering der eerste tijden in het licht geheven van het bezonnen nadenken en de eeuwen hebben hen ook slechts in een uiterst langzaam tempo opgelost, na zeer veel weifelend rondtasten, na zeer veel afdwalingen. Geen tijd kan hiervan meer overtuigd zijn dan de onze, waarin diepgaand en alzijdig historisch onderzoek zijn licht werpt door dat trage groei-proces der geestelijke cultuur. Meende men b.v. in de vorige eeuw nog, dat Copernicus en Galileï de eigenlijke grondslagen legden der moderne dynamica en astronomie, Pierre Duhem toonde in zijn studiën over Leonardo da Vinci, dat we minstens tot den Parijschen Occamistenkring der 14e eeuw moeten teruggaan. „C'est de cette tradition Parisienne que Galilée et ses émules furent les héritiers".

Geldt nu het bewaren van de continuiteit der gedachte als een levenswet van vooruitgang voor de speciale wetenschappen, zij is in de hoogste mate noodzakelijk voor den gezonden groei der wijsbegeerte, waar het gaat over de allerzwaarste problemen, omdat de filosofen op het meer en meest algemeene en meest afgetrokken kennisgebied arbeiden, dat het verst van de zinnen verwijderd ligt, alwaar zij de eigenlijke, redenen en oorzaken der dingen opsporen. De wijsgeerige wetenschappen kunnen slechts de uiterst moeizaam veroverde uitkomst zijn van eeuwen intens nadenken. Zij zijn meer het werk der menschheid dan van een enkele generatie, laat staan van een enkelen mensch. Vandaar dat dezelfde liefde tot de waarheid, die den wijsgeer dwingt tot verovering van nieuwe inzichten, hem ook moet dwingen om niets te laten verloren gaan van de schatten, die de voorgeslachten hem overleveren.

„Wanneer immers elk der voorafgaande denkers — aldus de Aquiner — slechts iets van de waarheid heeft gevonden, dan zijn deze vondsten, tot één geheel samengevoegd, voor de latere vorschers (onmiddellijk) een machtige steun voor een uitgebreide waarheidskennis. Indirect worden de latere denkers door vroegere gesteund, doordien de dwalingen der laatste een aanleiding zijn, om na erustig, nauwgezet onderzoek de waarheid scherper en klaarder voor te stellen". En dan volgen die heerlijke woorden, even doorgloeid van warme piëteit jegens alle denkers, als van verheven liefde tot de waarheid: „het is daarom billijk, allen, die ons in het verwerven van zoo'n groot goed, de kennis n.l. der waarheid, gesteund hebben, dank te zeggen."

Naar dezen gulden regel heeft St. Thomas zijn leven lang met heel zijn ziel gearbeid, met de volle kracht van zijn zoo zeldzaam scherp en diep vernuft, dat in dienst stond van een nederig, onbaatzuchtig hart, wars van alle stelsel-egoïsme, niets zoekend en minnend tenzij de waarheid. In zijn machtig brein, heeft hij nagenoeg alle wijsgeerige kennis der voorgeslachten verwerkt.

Vanaf de dagen der vroegste denkers uit Hellas, waar de wijsbegeerte, zoo zij er al niet geboren, dan toch werd grootgebracht tot en met den tijd der groote geesten van zijn eigen eeuw als een Siger v. Brabant, is geen enkele wijsgeerige strooming van eenig belang hem onbekend gebleven. De wijsbegeerte der Ioniërs en Eleaten, der Pythagoreërs en jongere natuurfilosofen, met het atomisme van Leucippus en Demócritus, de Sophistiek, de denkbeelden van Socrates, het Platonisme en Aristotelisme, de opvattingen der Stoïcijnen en Epicuristen, der Academici en jongere Peripatétici, het Neo-Platonisme hem waarschijnlijk bekend als onderscheiden van Plato's stelsel, het Nominalisme en Realisme der oudere Scholastiek, de Pantheïseerende richting der 12e eeuw, de Arabische en Joodsche wijsbegeerte, alsook de z.g. Augustijnsche richting; heel dezen gedurende een lange reeks van eeuwen gerijpten oogst van wijsgeerig weten, haalde hij in. De omvang van zijn bronnenmateriaal is buitengewoon groot geweest en hij heeft het benut met een voor zijn tijd verwonderlijk scherpen historisch-critischen zin. Door eigen onafhankelijk nadenken maakte hij de wijsgeerige wetenschap der voorgeslachten tot zijn zielseigen geestesbezit en met een gewetensvolle nauwlettendheid keurde hij haar op het zuiver gehalte aan waarheid. De groote en grootste problemen, die aan het uitspansel van het wijsgeerig denken als 't ware periodiek weerkeeren, hij heeft ze doorvorscht principieel, in de grondslagen. Hij vroeg niet naar oud of nieuw, noch of de denkers Christen, Israëliet, dan wel heiden waren, hij zocht inzicht en woog de stellingen enkel en alleen naar het gewicht der aangevoerde gronden. De onredelijke, bijkans afgodische vereering der Averroïsten voor Aristoteles was hem een gruwel. Menschelijk gezag zelfs van de grootsten onder de grooten gold hem als niets tegen een enkel doorslaand bewijs.

Nu kan één enkele wijsgeer gelden voor vele, indien hij door onbevangen zelfstandig denken hun aller wijsheid in zich opneemt. Zoodanig een wijsgeer was de Aquiner, in wiens leer de omvangrijke arbeid der voorgeslachten op weergaloos volmaakte wijze voortleeft, bekroond door zijn eigen, vele, geniale, nieuwe inzichten. Zijn stelsel is dan ook niet een systeem in den engeren zin, niet het stelsel van een enkelen mensch, noch van een enkel geslacht, noch zwak gegrondvest op slechts enkele beginselen, maar de beginselrijke, diep doordachte en veelzijdig vervolledigde, logische samenvatting der ware uitkomsten van nagenoeg achttien eeuwen wijsgeerig denken.

Het is, naar het mij voorkomt een overgroote ramp geweest voor den voortgang der wijsbegeerte, dat die heerlijke, vruchtbare continuiteit der denkers verbroken is geworden. Er ligt een geweldig breede en diepe kloof tusschen het Thomisme en de grondleggers der nieuwere filosofie. Het zou mij te ver voeren, om, zij het in groote lijnen, het gedeeltelijk verval te teekenen der Scholastiek, dat volgens velen reeds intrad sedert de helft der 14e eeuw.

Daár heerschte bij niet weinige wijsgeeren der School o.a. gemis aan zelfstandig denken, gepaard aan schuldige onbekendheid met de leer der grootste meesters. Lichtvaardig werden door velen de groote beproefde thomistische beginselen op het gebied der metaphysiek en der kennisleer prijsgegeven. De dialectiek werd dientengevolge verlaagd tot een zielloos en doelloos spel met termen. Genoemde betreurenswaardige feiten lijken mij de voornaamste oorzaak van de inzinking der scholastiek. Daarbij kwam, tot zelfs in sommige kringen van het Thomisme, een hardnekkig onthomistisch vasthouden aan een uiterst gebrekkige, veelal verouderde physische wetenschap, welke de Aquiner zelf min of meer gewantrouwd en zeker geenszins beschouwd heeft als de grens van het natuurkundig onderzoek, waarom hij dan ook het wezenlijke zijner wijsgeerige gedachten nooit bouwde op haar resultaten, doch slechts op ontwijfelbaar vaststaande, thans nog geldende gegevens van een algemeen toegankelijk empire.

Dit averechtsch conservatisme, dat ook hierom menschelijkerwijs te verontschuldigen valt, wijl juist vele voorname vertegenwoordigers der ware physico-mathematische richting, als wijsgeeren tot de Occamisten behoorden, werd mede oorzaak van een eeuwendurend wederzijdsch verderfelijk misverstand tusschen de Scholastiek en de grootmeesters der experimenteele wetenschappen.

Nu is de nieuwere filosofie onder meer opgekomen uit een reactie, niet tegen het Thomisme, doch tegen veelal decadente vertegenwoordigers eener vervallen Scholastiek, die onder menig opzicht verworden was tot een caricatuur van ware wijsbegeerte. De eminente geesten, die de grondleggers waren der nieuwere wijsbe-

geerte, zooals Descartes, Bacon, Locke, Berkeley en Hume hebben het eigenlijk Thomisme of in het geheel niet of slechts uiterst oppervlakkig gekend. De werken van den Aquiner en der groote commentatoren uit de 15e en 16e eeuw, die het Thomisme diepzinnig verklaarden en veelzijdig uitbreidden, bleven voor hen een gesloten boek.

Het is evenwel mijn eerlijke overtuiging, die ik met bescheiden vrijmoedigheid meen te mogen uitspreken, dat die buitengewoon scherpen diepzinnige denkers, indien zij met Thomas rijke wijsbegeerte waren vertrouwd geweest, aan vele ernstige moeilijkheden en uiterst zware problemen wellicht een geheel andere oplossing zouden hebben gegeven. De aannemelijkheid hiervan, blijkt, mijns inziens, duidelijk uit de uiterst nauwgezette, thomistisch degelijke studie van professor Dr. Mag. J. V. De Groot O. P. over Descartes.

Enkele voorbeelden betreffende de zelfstandigheidsidee, bedoelden verder sprekers zooeven uitgesproken meening eenigermate tastbaar te maken.

De weg zou te lang zijn — zoo vervolgde spr. na zijn vergelijking der Thomistische gedachte met de moderne filosofie — indien ik de vergelijking der thomistische gedachte over het substantie-begrip met die der moderne filosofie nog verder wilde doortrekken. In de gegeveu omstandigheden mogen deze enkele aanwijzingen volstaan om eenigszins de gedachte te wekken, hoe het contact der thomistische ideeën met die der moderne wijsgeeren de oplossing van gewichtige problemen wellicht een andere richting zou kunnen geven.

(*Wordt vervolgd.*)

Amerikaansche Diplomaten.

Over de diplomaten der Vereenigde Staten schrijft een correspondent der *„N. Rott. Crt.”*:

Het *„Departement of State”* heeft bekend gemaakt, dat voortaan het personeel van het Diplomatieke Corps en van het Consulaire Corps onderling verwisseld kunnen worden. Verder worden de titels van vice-Consul, Consul en Consul-generaal afgeschaft en vervangen door *„foreign-service officer”* van de derde, tweede en eerste klasse, gelijkstaande in rang met attaché, gezantschapssecretaris en gezantschapsraad, die respectievelijk ook deze nieuwe titels zullen krijgen. Voorts worden de tractementen van laastgenoemde rangen verbeterd, zoodat ook jongelui zonder eigen middelen een kans kunnen krijgen voor deze baantjes.

Maar.... de groote verandering, waar zooveel Amerikanen, o.w. menig oud-gezant op aandringen, is niet afgekomen: namelijk om eindelijk eens het voorbeeld van andere natiën te volgen en de gezanten en ambassadeurs te benoemen uit het eigen diplomatieke corps.. Tot nog toe zijn alle gezant- en ambassadeursschappen slechts politieke beloningen voor vriendjes en partijgangers van den nieuwen president: wie de grootste som gestort heeft in de partijkas vóór de verkiezingen, mag het eerste grabbelen naar de eerepostjes!

Een eerste groote bezwaar tegen deze nieuwbakken diplomaten is hun gebrek aan talenkennis. De Amerikaan is evenals de meeste Engelschen tevreden met ééne taal: wel wordt op high school en universiteit Fransch gedoceerd, maar op zoo uitersten gebrekkige wijze, dat ik voor mijn kinderen privaatlessen van een heuschen Franschman hoog noodig acht.

Ook de Engelschen en de Franschen zijn geen polyglotten, maar zij komen jong in de diplomatieken dienst en voor zij eindelijk gezant worden hebben zij in de ondergeschikte rangen in zooveel verschillende landen gewoond en met zooveel andere landslieden omgegaan, dat vreemde talen hun van zelf eigen geworden zijn.

Een Amerikaansche gezant is meestal met recht een kat in een vreemd pakhuis. Niet alleen spreekt hij uitsluitend Engelsch en kan dus geen couranten lezen van het land, waarin hij geaccrediteerd wordt en daardoor moeilijker op de hoogte blijven van wat er in dat land omgaat, maar is ook de diplomatieke schrijftaal niet nog steeds het Fransch?

Maar er zijn nog meer bezwaren. Als in den Haag een nieuwe Engelsche of Fransche gezant benoemd wordt, die als diplomaat een zekere bekendheid bezit en zich reeds eenigen naam gemaakt heeft, wordt dit dan niet ten uwent, zoowel door het Hof, de regeering en het intelligente publiek als een zekere onderscheiding opgevat? En zal een dergelijk iemand niet met meer eer ontvangen worden dan 'zijn Amerikaansche Collega, waarvan men eigenlijk niets weet, dan dat hij òf een vriendje is van den president òf zich door groote sommen te storten voor de partijkas eigenlijk dit eereambt gekocht heeft?

Het is niet weg te cijferen, dat deze wijze van gezantenbenoeming geene onderscheiding of compliment medebrengt voor het land waarin hij geaccrediteerd wordt. De kleine buitenlandsche staten moeten wel onwillekeurig zoo het gevoel hebben, dat zij de heeren krijgen, die maar betrekkelijk weinig konden bijdragen om de Republikeinsche (of Democratische) partijkas te stijven.

Verder is het natuurlijk vanzelf sprekend, dat waar voor attaché's, gezantschapsraden en secretarissen het bereiken van het hoogste ambt hunner loopbaan niet is weggelegd, talentvolle jongelui met eerzucht en ambitie een dergelijk baantje niet zullen verkiezen. Het moet voor een eerste-secretaris al heel onaangenaam zijn om, als thuis de politieke partijen elkaar afwisselen aan het roer van staat, telkens weer een groenen leeken-gezant een beetje wegwijs te maken in den politieken doolhof en diplomatieke gebruiken. Heel dikwijls zal de verzuchting geslaakt worden: „Nu had ik hem zoo netjes geleerd en nu gaat' hij weer weg en kan ik weer van voren aan beginnen met een ander!”

Want menig nieuwbakken-diplomaat wien het baantje tegenvalt, of wiens ega niet kan aarden in dat vreemde land, legt in zulk een geval kalm het bijltje erbij neer, neemt zijn ontslag gaat gauw weer naar Amerika terug.

En waarom zoude hij niet? Hij is geen beroepsgezant, maar slechts amateur: het is voor hem geen werkkring voor het leven, maar slechts een ontspanning geweest, en thuis ligt waarschijnlijk zijn oude baantje van uitgever of advocaat of bankdirecteur op hem te wachten.

In den laatsten tijd hebben dan ook verscheiden Amerikaansche oud-gezanten in de pers hun nood geklaagd bij het publiek over de wijze, waarop hun eigen regeering hen behandelt, vergeleken bij de achting, waarmede hun beroeps-collega's door hunne respectievelijke regeeringen behandeld worden.

Zoo publiceerde Walter H. Page, ambassadeur aan het Hof van St. James, in een tijdschrift genaamd „The World's Work”, dat in de kritieke jaren 1916 en 1917 noch de toenmalige staatssecretaris Lansing noch president Wilson eenige notitie nam van zijn brieven en rapporten, en schrijft Maurice Egan, gedurende den oorlog Amerikaansch gezant in Kopenhagen, dat boodschappen en mededeelingen van president Wilson aan de Deensche regeering gewoonlijk al dagen in de couranten waren afgedrukt voor hij nog iets van zijn regeering gehoord had. (Collier's Weekly).

En dan komt de pas afgetreden gezant in Roemenië nog even vertellen, dat hij geen zin had om diensttelegrammen verder uit zijn eigen zak te betalen. Hij vertelt dat zijn officieele toelage voor telegrammen en porto's was gelimiteerd tot vierhonderd gulden per maand en dat de telegramkosten naar Amerika waren f 1.08 per woord, zoodat hij geen vierhonderd woorden per maand kon seinen zonder in eigen zak te tasten.

Excelentie Egan noemt de positie van Amerikaansche gezant tegenover zijn collegas vernederend zoowel als belachelijk. Iedereen weet aan het buitenlandsche hof, dat hij zijn waardigheid niet te danken heeft aan verdienste noch kunde, doch uitsluitend aan partij-nepotisme. Een verdere handicap voor den Amerikaanschen vertegenwoordiger noemt hij de afwezigheid van eenig ambtcostuum. Zooals misschien bekend is, wil Amerika geen ambtsgewaden voor ambtenaren, met uitzondering van leger en vloot. Noch voor den President, noch voor den minister of gezant en al evenmin voor den paleisportier of ministerieelen bode. Ook ridderorden worden niet verstrekt; als regel mogen de buitenlandsche ook niet aangenomen worden.

En de gezanten beklagen zich, dat, wanneer op buitenlandsche hoffeesten al hun collega's verschijnen in stralende ambtscostuums en behangen met lintjes en ridderorden, zij al een heel droevig figuur maken in hun eenvoudigen rok met witten das en steeds de kans loopen om voor een kellner aangezien te worden.

En toen dezen winter de Amerikaansche ambassadeur aan het Engelsche hof op een hofbal verscheen wèl in den traditioneelen rok, maar zijn beenen gestoken in een zijden kniebroek en witte kousen, toen ging er door de heele Vereenigde Staten in de pers een kreet van afkeuring of bespotting op, en alle geillustreerde tijdschriften gaven zijn portret met bijschriften als: „Kijk onzen Londengezant, mr. Harvey, eens trotsch zijn op zijn kuiten!”

En menige persstem ried den president aan, hem onmiddelijk terug te roepen wegens „onrepublikeinsche” ideeën!

Compagnie S. Transatlantique A. s. Dinsdag wordt hier verwacht de Fransche boot *Pellerin de Latouche* die voor het eerst onze haven zal bezoeken. Deze boot is 145 M. lang en heeft 13.200 ton waterverplaatsing. Er is plaats voor 181 passagiers 1ste klas, 40 van de 2e kl., 52 van de 3e kl. A. en 250 van de 3 kl. B. De boot heeft zes dekken.

Op Crediet.

Te Parijs kent men niet het kwaad van het crediet in den vorm van een maandboekje bij kruidenier, groenteboer en slager, en al die andere boekjes, die in Holland menige stoep of vestibule op den eersten dag der maand doen gelijken op een betaalbureau. Maar een andere vorm van crediet tiert in Parijs veel weliger dan bij ons: het koopen op afbetaling. Dat heet hier *„l'abonnement”*. In bijna elk groot magazijn kunt ge, mits ge een fatsoenlijk gezicht, een trouwboekje, een getuigschrift van uw concierge of eenige andere oppervlakkige waarborg biedt, een bon van bijna 100 francs krijgen voor 25 francs en verder 5 francs per maand. En met dien bon kunt ge dan in dat magazijn koopen en bestellen alsof het bankpapier was.

Van dat soort crediet wordt, gelijk gezegd, zeer veel gebruik gemaakt, niet alleen in de arbeiders-klassen, doch ook in de gegoede en zelfs zeer gegoede standen. De een gebruikt het om zich een eetservies, beddegoed, een naaimachine of dergelijk aan te schaffen; de ander koopt op die manier zijn piano, zijn auto en zelfs.... zijn huis.

Kleeren en boeken, Panama-loten en.... authenthieke schilderijen van erkende meesters, alles kan men in Parijs op afbetaling krijgen en er zijn maar weinig Franschen, die niet ten minste één dergelijke rekening hebben loopen.... Ja, ik ken er, bij wie vier, vijf, zes verschillende kantoren op gezette dagen van de week of van de maand de verschuldigde termijnen van hei *„abonnement”* komen incasseeren.

Ziende, welk een vlucht dit op afbetaling koopen nam, heeft een scherpzinnig en op winst bedacht man eenige jaren geleden een pracht-idee gehad en de kiem gelegd tot iets, wat thans een bloeiende onderneming is met vele millioenen aan kapitaal. Die man, die een klein fortuintje bezat, dat hij vruchtbaar wilde beleggen, bezocht de eigenaars van verschillende magazijnen op uiteenloopend gebied en bood hun aan om honderden en later wellicht duizenden nieuwe klanten en koopers bij hen te brengen, indien zij hem slechts een zeer bescheiden commissie van 10 pct. toekenden op elk bedrag, dat zijn klanten bij hen zouden besteden. Het voorstel viel in goede aarde en het duurde niet lang of hij had heel een lijst van winkeliers en fabrikanten, ja, van tandartsen, geneesheeren en advocaten, die een dergelijke overeenkomst met hem hadden afgesloten. Nog een andere conditie kwam er bij, maar een, die het niet minste risico opleverde: de winkeliers, fabrikanten, tandartsen enz. moesten van de klanten in betaling aannemen een bon, geteekend door hem, den bedenker van dezen combinatie. Daar deze bons echter onmiddelijk konden worden ingewisseld tegen de volle waarde aan geld, maakte hiertegen niemand bezwaar.

Nu begon de man te werken. Hij maakte bekend, dat ieder huisvader, die in zijn eigen meubeltjes zat, bij hem een bon kon krijgen op crediet, zonder voor dit crediet ook maar de minste rente of vergoeding te betalen; en dat deze bons geldig waren in een duizendtal magazijnen der stad. Iemand, die voor 1000 francs inkoopen had te doen, nam een bon tot dit bedrag, stortte hierop dadelijk 350 francs en verder 65 francs tien maanden achtereen en kon dan met dien bon, alsof het geld was, terecht in elk der aangewezen zaken.

Het publiek deed dit liever dan op afbetaling te koopen. Het kwam op hetzelfde neer; doch in de magazijnen op afbetaling kreeg men altijd den indruk, terecht of ten onrechte, dat de prijzen hooger waren dan ergens anders. Met dat nieuw soort bons stapte men een grooten bazar binnen, waar alle artikelen waren geprijsd volgens den maatstaf van contante betaling. Men behoefde niet eens te zeggen, dat men een bon had: men betaalde eenvoudig ermee als het op betalen aan kwam, aan de kas of bij de bezorging aan huis. Zoo hadden de bons van *„La Semeuse”* — dat was de naam van het nieuwe kantoor — al spoedig een renzensucces.

En de man van *„La Semeuse”* verdiende geld als water. Want overal kon hij kapitaal vinden, dat hem 6 of 8 pct. per jaar kostte, en de magazijnen betaalden hem met graagte 10 pct. op zijn bons, terwijl hij een derde van het bedrag reeds bij de inschrijving van den klant getoucheerd had en de rest binnenkwam gemiddeld in 5 maanden. Voor elken bon van 1000 francs, dien hij afgaf, ontving hij reeds onmiddelijk 350 francs van den klant benevens 100 francs van den winkelier, en verder betaalde de klant 650 frs. in 10 maandelijksche stortingen. Feitelijk kwam het dus er op neer, dat hij 100 frs. rente maakte (en reeds bij voorbaat betaalde rente, die hij dus dadelijk weer kon gaan uitzetten) voor een bedrag van 650 frs. geleend voor vijf maanden. Dat is ongeveer 35 pct. per jaar.

Half Parijs heeft thans een abonnement loopen bij deze inrichting. Het is zoo gemakkelijk en zoo verleidelijk. En wanneer ik iets hebben wil, waarvoor ik het geld nog besparen moet, dan ga ook ik naar *„La Semeuse”* en koop het begeerde reeds nu dadelijk, in plaats van te wachten terwijl het mij toch geen centime duurder kost.

Dat is de vorm, waarin men te Parijs koopt *op crediet*. (*Rott. Nbl.*)

Berichten uit de Kolonie.

Mgr. Vuylsteke.

Volgens de laatste berichten uit New-York ontvangen is Mgr. VUYLSTEKE inderdaad met het SS. *Veendam* vertrokken, zoodat Z. D. H. op het oogenblik reeds in Holland is aangekomen.

Benoeming.

De Eerw. Pater R. HOFHUIS, tot dusverre kapelaan op Santa Maria, is deze week benoemd tot kapelaan op Sta. Rosa, en de Eerw. Pater RADBOUD JANSEN in diens plaats op Sta. Maria.

K. W. I. M.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het was ook den ondergeteekenden aangenaam met de N. V. Koninklijke West-Indische Maildienst eene overeenkomst te kunnen sluiten, welke, wat de regeling van het postvervoer betreft, gunstiger is dan het vroegere contract.

De meening, dat de Koninklijke West-Indische Maildienst dikwijls Suriname niet zou aandoen, wanneer de belangen van de Vennootschap dit meebrengen, moet op een misverstand berusten. Volgens het vaarplan wordt Suriname zoowel op de uit- als op de thuisreis geregeld aangedaan, terwijl uit een ingesteld onderzoek is gebleken, dat, wat de afvaarten van Suriname betreft, de Vennootschap streng de hand heeft gehouden aan hare dienstregelingen.

De Minister van Waterstaat,
G. J. VAM SWAAY.
De Minister van Koloniën,
DE GRBAF.

Handelsberichten.

Tusschen 4 Mei en 1 Juni was de stand der Curaçaosche export-artikelen op de Markt te New-York als volgt:

Dividivi: In de eerste week van Mei is een kleine partij verkocht tegen 38.50 doll. per ton. Doch daarna weigerden de koopers tegen dien prijs nieuwe inkoopen te doen. Het hoogste, waartoe ze genegen zijn, is 37 doll. per ton. Er was aanvraag van 200 ton tegen dien prijs. Doch de verschepers weigeren daarop in te gaan met uitzondering van 100 ton, die voor 37 dollar verkocht werd. Indien echter de markt in Europa. ook wanneer de nieuwe oogst van dividivi begint, even vast aanhoudt als tot nog toe, zullen de Amerikaansche koopers zeker wel tot hoogere prijzen moeten besluiten.

Geitenvellen: De koopers zijn blijkbaar alleen ruim van voorraad voorzien en derhalve staan ze vrij onafhankelijk. Dit is zeker wel de oorzaak, dat ze niet meer op de markt verschijnen. Zij zijn van meening, dat de prijzen te hoog zijn. Dit heeft een plotselinge daling van den prijs ten gevolge gehad. Geitenvellen uit de kolonie staan nu genoteerd voor 26½cts.

Alleen kleine partijen, die in New-York aankomen, worden tegen dezen prijs opgekocht.

Aloë: Er is een volslagen stilstand op de markt in dit artikel ingetreden. Zelfs kleine partijen, die in de afgeloopen maand aankwamen, zijn bij gebrek aan koopers in het magazijn opgeborgen. Algemeen is men van oordeel, dat de nieuwe oogst zal achtergehouden worden, omdat het de markt nog ongunstiger zou beïnvloeden. Nominale prijs is 7 cts. per pond.

Prof. Mag. J. de Langen-Wendels.

La Liberté van Freiburg (Zwitserland) bericht, dat de kantonale Staatsraad het ontslag heeft aanvaard van den Hollandschen Pater Dominicaan Professor Magister J. de Langen Wendels met ingang van 1 October van dit jaar, als professor der Theologische faculteit der R. K. Universiteit te Freiburg. De voorzitter van den Raad sprak zijn diep leedwezen uit over zijn spoedig vertrek, dat door heel Zwitserland met leede oogen zal worden aangezien, en dankte hem voor zijn vele lange en uitstekende diensten aan de Universiteit bewezen.

Algemeen, zegt *Het Centrum*, wordt het ontslag in verband gebracht met de Universiteit te Nijmegen, die October van dit jaar opent. De Utrechtenaren mogen er groot op gaan, dat een hunner groote zonen voor het belang van Nederland is teruggewonnen, ofschoon de Freiburgsche Universiteit een harer superieurste krachten missen gaat.

De ambtsaanvaarding van Prof. Pater R. R. Welschen, O. P.

Onder buitengewoon groote belangstelling heeft Prof. Pater R. R. Welchen O. P. den 7n Mei te 3 uur in de aula der universiteit te Amsterdam zijn hoogleeraarsambt in de Thomistische wijsbegeerte aanvaard. In de aula waren o.m. aanwezig de Hoogeerw. heer Mgr. Th. J. A. Bosman, deken van Amsterdam, en de heer J. B. van Dijk, lid der Tweede Kamer, de heer F. J. A. M. Wierdels, wethouder van Amsterdam, de raadsleden, mevr. Crielaars en de heeren J. G. Ertfemeijer en mr. Rits. tal van

Eerw. heeren geestelijken, reguliere zoowel als sekuliere, w.o. zeer vele Eerw. heeren pastoors uit Amsterdam, de heeren prof. Roels uit Utrecht, prof. Barge uit Leiden, Ed. Brom, mr. R. H. A. Romme, kurator der Universiteit en J. J. Roovers Jr., waarnemend gemeente-Sekretaris.

Terwijl prof. Welschen de aula binnentrad, voorafgegaan door Z. D. H. Mgr. J. Callier, bisschop van Haarlem, en den Hoogeerw. pater provinciaal der Dominicanen, verhieven alle aanwezigen zich van hunne zetels.

Onder de aanwezigen bevond zich ook wethouder Wibaut als waarnemend burgemeester.

Ontvangen

van de firma EDWARDS HENRIQUEZ & Co., agenten van de *Hamburg-American-Line* een tijdtafel en een reclamebiljet van de nieuwe luxebooten dezer lijn, varend van New-York, Engeland, Frankrijk en Duitschland. — van den Heer MAURIQUE CAPRILES, hoofdagent voor Curaçao van de *Nationale Verzekeringsbank* te Rotterdam, het Verslag over 1922 (het 60ste boekjaar) van die Bank.

Rifweg.

Blijkens een publikatie van den procureur is het gevaarlijk en deshalve verboden op den Rifweg te loopen, wanneer door de militairen op het Rif schietoefeuingen worden gehouden, hetgeen kenbaar gemaakt wordt door een roode vlag, geheschen bij den waarnemingspost bij de schietbaan op het Rif en een dito bij de *Van-Eyck-van-Voorthuyzen-brug* bij *Mundo Nobo*.

Wijziging van het Regeerings-Reglement.

De bij beschikking van den minister van Koloniën van 27 April 1922 benoemde raadgevende commissie inzake wijziging van de Surinaamsche en Curaçaosche regeeringsreglementen en van de voor deze gouvernementen gevoerde begrootingspolitiek, is bij ministerieele beschikking van 23 Mei ontbonden, onder dankbetuiging voor het door haar uitgebrachte belangrijke rapport.

1863 — 1 Juli — 1923.

1 Juli a.s. zal het 60 jaar geleden zijn, dat in onze kolonie door Z. M. Koning Willem III de slavernij werd afgeschaft.

Men is bezig plannen te beramen dien dag feestelijk te herdenken door een nieuwe excursie per stoomboot te organiseeren.

Dezen keer zal een rondvaart gemaakt worden rondom het geheele eiland Curaçao, wat heel gevoegelijk in één dag kan geschieden.

Jubileum.

De Heer L. POSSNER, als altijd even actief, denkt behalve de mooie koninginneportretten, waarvan wij reeds vroeger melding maakten, nu ook nog andere aardige voorwerpen in den handel te brengen, die als blijvende herinnering aan het a.s. Jubileum van Hare Maj. de Koningin bijzonder geëigend zijn. Wij zagen porseleinen drinkbekers, imitatie oud-Delftsch en vernikkeld tinnen versieringsborden met toepasselijke opschriften en symbolische figuren en portret der koningin.

Wij gelooven wel, dat ze in den smaak zullen vallen en veel aftrek vinden. Ze verdienen het.

Hof van Justitie.

Naar wij vernemen zal Z.Ed. Achtb. J. A. SCHAGEN VAN LEEUWEN, lid van het Hof van Justitie alhier, binnenkort met verlof de kolonie verlaten.

Goede reis.

De Heer ASPERSLAG, die als huisonderwijzer van de kinderen van Gouverneur Brantjes ruim 1½ jaar in onze kolonie vertoefde, bovendien ook geruimen tijd aan de Hendrikschool lessen in de wiskunde gaf, vertrok Donderdag per *SS. van Rensselaer* naar Colon om verder in Panamá een reisgelegenheid te zoeken naar Auckland (Nieuw-Zeeland) en Sydney *(Australië)* en vandaar naar Batavia (Java) over te steken.

Wij wenschen den ondernemenden Heer een voorspoedige reis en behouden aankomst op zijn bestemming.

Sparta.

De V. C. *Sparta*, die kampioen is van Curaçao, heeft een uitnoodiging ontvangen van de Voetbalclub *Atlético* van Carácas om in de Venezolaansche hoofdstad op den 5n Juli een match tegen haar te komen spelen.

Venezuela.

Door den President van Venezuela, gebruik makend van art. 13 van het kerkelijk Patronaatsrecht, zijn dezer dagen aan het Congres de volgende priesters ter goedkeuring aanbevolen, die aan den H. Stoel van Rome als aanstaande bisschoppen voor de nieuwe diocesen van Guayana, Coro, Valencia en San Christóbal zullen worden voorgesteld. Deze priesters zijn resp. Dr. MIGUEL ANTONIO MEJÍA, LUCAS GUILLERMO CASTILLO, Dr. FRANCISCO ANTONIO GRANADILLO en Br. TOMAS SAN MIGUEL, terwijl Mgr. SIXTO SOSA, de tegenwoordige bisschop van Guayana naar den zetel van Cumaná zal overgeplaatst worden. Het Congres heeft deze aanbeveling den 9 Juni goedgekeurd.

Voetbal-Competitie-Wedstrijden 1922—1923. 1e. Klasse. Stand der Clubs.

Namen der clubs	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelp. voor - tegen	pnt.	gem.
Sparta	10	7	3	0	14 — 2	17	1,70
Volharding	10	6	1	3	23 — 6	13	1.30
Jong Holland	10	5	1	4	15 — 10	11	1.10
Progreso	10	3	3	4	4 — 8	9	0.90
Leonid.	10	2	2	6	7 — 11	6	0,60
Asiënto	10	1	2	7	2 — 27	4	0,40

Voetbal-Competitie-Wedstrijden 1922—1923. 2e. Klass. Stand der Clubs.

Namen der clubs	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelp. voor - tegen	pnt.	gem.
Jong Holland	5	4	0	1	8 — 3	8	1,60
Sparta	5	3	1	1	7 — 2	7	1,40
Volharding	5	2	1	2	5 — 4	5	1,—
Leonidas	5	2	1	2	3 — 3	5	1,—
Progreso	5	1	1	3	2 — 7	3	0,60
Bismarck	5	0	2	3	0 — 4	2	0,40

Verhooging van de Curaçaosche pensioenen.

ONTWERP.

Artikel 1.

De verordening van den 24n. Juli 1920 (P. B. No. 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen, zooals gewijzigd bij de verordening van den 22n. April 1922 (P. B. No. 50), wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

I. Artikel 1 wordt gelezen:

De ten laste van de Koloniale kas aan burgerlijke ambtenaren en aan hunne weduwen en weezen verleende en niet vervallen pensioenen, worden, gerekend van 1 Januari 1920 af, met veertig ten honderd verhoogd.

Mede worden met ingang van den dag, waarop zij zijn ingegaan of nog zullen ingaan, met veertig ten honderd verhoogd, de pensioenen, die naar den grondslag van de bezoldigingen volgens de vóór 1 Januari 1923 bestaande regeling der bezoldigingen, met ingang van een tijdstip na dien datum zijn of zullen worden verleend volgens de bij het in werking treden van deze verordening geldende pensioensbepalingen.

De pensioenen, welke naar den grondslag van de met 1 Januari 1923 ingevoerde nieuwe regeling der bezoldigingen worden verleend, worden, wanneer het bedrag van het toe te kennen pensioen minder is dan het met veertig ten honderd verhoogd pensioensbedrag, berekend naar den grondslag van de vóór 1 Januari 1923 gegolden hebbende regeling der bezoldigingen, verhoogd met het bedrag van het verschil tusschen het volgens den laatstbedoelden grondslag en het volgens den eerstbedoelden grondslag berekend pensioensbedrag.

II. Artikel 6 wordt gelezen:

Deze verordening blijft buiten toepassing voor wat betreft de toekenning van het minimum pensioensbedrag van f 250,—, bedoeld in de artikelen 9 en 16, onderscheidenlijk van de Pensioenreglementen van 1868 (P.B. 1868 No. 2) en van 1899 (P. B. 1899 No. 8).

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Nu de regeling van de bezoldigingen der Curaçaosche ambtenaren door de afkondiging van het Besluit van 24 Mei 1923, opgenomen in het P.B. 1923 No. 21, haar beslag gekregen heeft, acht ondergeteekende de tijd gekomen om artikel 1 der verordening tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen (P. B. 1920 No. 39) voor eene wijziging bij Uwen Raad voor te dragen, eene wijziging, die blijkens 's Raads schrijven van 20 November 1922. No. 19, ook door Uw College gewenscht werd. De tegenwoordige redactie van art. 1 houdt alleen rekening met de traktementen, zooals zij nu bestaan, als grondslag voor de verleende of te verleenen pensioenen. Zoodra echter de verhoogde traktementen aan de belanghebbenden zijn toegekend, zal er voor de meeste ambtenaren een aanmerkelijke verbetering komen in den pensioengrondslag en derhalve ook in de eventueel toe te kennen pensioenen. Een verhooging met volle veertig ten honderd wordt derhalve niet langer noodig geacht.

Om te voorkomen dat onevenredig veel aan pensioenen in de toekomst zal worden toegelegd is de redactie van artikel 1 gewijzigd. De ondergeteekende vertrouwt, dat die de instemming van den Raad zal mogen verwerven.

De bepaling sub II van artikel 1 acht ondergeteekende noodig en billijk, daar, zonder dat voorschrift, personen, die in zeer ondergeschikte betrekkingen de Kolonie dienen en uiteraard een geringen pensioengrondslag hebben op een aan hun inkomen onevenredig hoog pensioen aanspraak kunnen maken. Om maar een voorbeeld te noemen moest aan een handwerk-onderwijzeres, die laatstelijk een activiteitsinkomen van f 300,—'s jaars had, voor 13 jaar dienst een jaarlijksch pensioen van f 228,— worden toegekend.

Blijft echter de verhooging van het pensioen met 40% achterwege—hetgeen met dit wijzigingsvoorstel wordt beoogd—dan is het pensioensbedrag in betere verhouding tot het vroegere activiteitsinkomen.

Willemstad, den 9n. Juni 1923.

De Gouverneur van Curaçao,
BRANTJES.

VOETBALWEDSTIJD
Sparta I — Volharding I. 2-1.

Verleden Zondag eindigde het competitie-program om de „La Fama" beker met een wedstrijd tusschen bovengenoemde vereenigingen met resultaat dat *Sparta* het kampioenschap verwierf.

Scheidsrechter *Dr. Arends* liet om 4.30 beginnen. Beide elftallen verschenen op het terrein. „Volharding" met twee invallers, *links binnen* en *links back*.

Direct na aftrap was „Volharding" met den wind in den rug, in den aanval, de Volharding achterhoede wist alle gevaar te voorkomen. Jammer dat eenige mooie kansen, welke aan haren voorwaartsen werden geboden, onbenut bleven. Sparta kwam dan ook goed in haar voorhoede en liet zich niet onbetuigd. Vooral *Lourens* de rechtsbuiten viel op met zijn snel opbrengen en keurige voorzetten, maar kon geen punt maken, daar de stevige achterhoede van Volharding steeds op zijn post stond. De binnentrio van Sparta probeerde om op allerlei, dikwijls heel handige, manieren de leiding te verplaatsen.

Na een kwartiertje spelen trapte de linksback van Volharding mis, Lourens viel flink aan en trapte den bal langs de keeper van Volharding en gaf zoo de leiding aan Sparta met 1-0.

Nu begon het spel interessanter te worden. Volharding moest een gelijkmaker hebben en begon met animo te spelen. Eindelijk zag Volharding haar moeite beloond, als *Daal* de linksbinnen een fraai schot inzond dat juist langs de keeper van Sparta in het doel belandde. 1-1.

De rust kwam in met 1-1.

Na de hervatting speelden beiden elftallen stevig tegen elkaar. Ongeveer vijf minuten vóór tijd gaf *Lourens* een voorzet vlak voor het doel van Volharding, alwaar *Araujo* den bal naar links kopte naar *Tromp* met een kopbal den stand gebracht op 2-1 voor Sparta. Aldus kwam onder groote spanning het einde.

Onder de Spartanen verdienen vermelding *Lourens, Tromp*, en *Hernandez* en bij Volharding *Lourens (center half), Vos* en *Daal*.

HERNANDEZ.

Aanrijding.

Donderdag tegen het middaguur kwam een auto bij den draai vóór het winkelhuis van Gebrs. Cardoze, Breedestraat, Punda, in aanrijding met een kind van 8 jaar, dat door het slikbord gegrepen en meegesleurd en daarbij ernstig aan het gelaat gewond werd.

MUZIEKUITVOERING

Programma

1. Sons of the brave — Marsch — Bidgood.
2. Morning, noon and night in Vienna — Ouverture — Suppé.
3. Estudiantina — Valse — Waldteufel.
4. Mimi — Fox-Trot — O. Conrad.
5. Lucie di Lammermoor — Scena e grand Aria Finale — G. Donizetti.
6. Minuetto — L. van Beethoven.
7. Carmelita — Danza — J. Campos.
8. Mister Gallagher and Mister Shean — One-Step — Mr. G. and M. S.

Zondagavond om 7,30 BRIONPPEIN.

Officieële berichten.

Aan den agent van politie 1ste klasse J. J. Hopmans is wegens 10 jaren onafgebroken dienst een jaar verlof verleend.

Aan den onderwijzer 1ste klasse H. J. Vooren is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Mej. A. Scholtens, gewezen onderwijzeres 2de klasse, is tijdelijk werkzaam gesteld aan de Wilhelmina-school.

Aan den hulpkommies der belastingen W. J. Tweeboom is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den districtmeester van het 4e en 5e district alhier A. W. de Haseth is tot herstel van gezondheid drie maanden verlof verleend, met vergunning zich naar Panama te begeven; de commies Ph. F. de Haseth PLz. is in activiteit hersteld en tijdelijk belast met de functien van districtmeester van het 4e en 5e district.

Aan den tijd. schrijver ten parkette van den Procureur-generaal S. D. Q. Beaujon is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den kommies der belastingen A. F. Felix is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De infanterist U. Marcelis is tijdelijk werkzaam gesteld als agent van politie 2de klasse.

Aan den telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier J. Martinus is op zijn verzoek eervol ontslag verleend

Consul.

Met het SS. *Stuyvesant* is de Heer J. J. NEIRA, Consul van Columbia alhier van zijn verlof teruggekeerd.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den 1sten Juli 1921 af tot en met 31 December 1921, onder **No. 9328 B** tot en met **No. 7914 C,** zal plaats hebben op Donderdag den 28 Juni a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 23e Juni 1923.

De Voorzitter
H. J. Cohen Henriquez.

7

BUITENLAND.

Duitschland.

Dinsdag morgen 1 Mei heeft in de Hedwigkerk te Berlijn de bisschopswijding plaats gehad van prelaat Deitmer, vorst-bisschoppelijk delegaat voor de diaspora Brandenburg.

Ofschoon in verband met de 1 Meiviering de openbare vervoermiddelen niet reden, waren uit alle deelen der stad talrijke geloovigen opgekomen om van de plechtigheid getuige te zijn.

Rijkskanselier Cuno, de rijksminister voor economische zaken Becker en andere katholieke ministers, waren in de kerk aanwezig, velen met hun echtgenooten.

De Germania, het bekende katholieke Duitsche orgaan te Berlijn, heeft in verband met het voor Roomsch Duitschland zoo belangrijke feit een feestnummer uitgegeven.

De eerste Mei had dit jaar voor de Duitsche katholieken een bijzondere beteekenis. Op dezen dag toch heeft in Berlijn, dat eens de hooge burcht van het protestantisme was, zooals het thans een socialistische burcht is, de wijding plaats gehad van een katholieken bisschop.

Op dien dag toch werd de Proost van de Hedwigskerk, de hoogeerw. heer Prelaat Joseph Deitmer tot bisschop gewijd. Van verschillende kanten werd in samenhang met deze plechtigheid opgemerkt, dat het herstel van het vroegere Bisdom Brandenburg weer op handen is en dat deze bisschopswijding het beginpunt is eener nieuwe katholieke ontwikkeling in Brandenburg.

Hoe het ook zij, de Duitsche katholieken verheugen zich ten zeerste over de ontwikkeling, welke het Katholieke leven hier ondergaat, een ontwikkeling, welke onder het protestantsche regime der Hohenzollern niet mogelijk zou geweest zijn.

Vijf en zestig jaar geleden zag de kerk van de H. Hedwig eveneens een bisschopswijding en sedert dien tijd resideerde ook steeds een bisschop in Berlijn. Maar tusschen dit laatste feit en de beteekenis van de wijding van Mei bestaat het verschil, dat de zoo juist bedoelde kerkvorst als legerbisschop fungeerde, terwijl de nieuwe Monseigneur de herder zal zijn van de katholieken in de diaspora-parochies.

Berlijn telt thans [illegible] een half millioen katholieken en behoort dus tot de grootste stedelijke katholieke centra van het Duitsche rijk.

Wanneer men de ontwikkeling onzer Katholieke Kerk sedert de laatste honderd jaren volgt, dan ontwaart men, dat de strijdende Kerk tegelijk ook de zegevierende Kerk verdient te worden genoemd.

Een 120 jaar geleden was door het besluit van Regensburg de Kerk in Duitschland volslagen van haar eigendommen beroofd; de bisdommen waren grootendeels verdwenen, de bisschopzetels verweesd, de drie geestelijke keurvorstendommen Keulen, Trier en Mainz opgeheven.

Wat laatstgenoemden bisschopzetel betrof, trachtte de laatste hoogwaardigheidsbekleeder Karl von Dalberg nog te redden, wat te redden viel; onder schending vaak der kerkelijke rechten. De kloosters en hun stichtingen werden opgeheven, de kloosterlingen brutaalweg op straat gezet, en aan hun lot overgelaten.

Vorsten en hooggeplaatsten roofden wat maar te bemachtigen was en nog heden komt bij ieder eerlijk man de verontwaardiging op, wanneer hij terugdenkt aan wat destijds tegen de katholieke heiligdommen werd misdaan.

Was de revolutie van 1918 een gerechte straf om de zonden der vaderen nog in het vierde geslacht te treffen?

Men had echter de groote beroving der Katholieke Kerk in Duitschland door den staat al het mogelijke beproefd om haar onder staatsvoogdij te brengen. In het protestantsche deel van het rijk werd het Katholicisme steeds achtergesteld bij het Protestantisme. Welk een strijd heeft het niet gekost, om na de groote berooving weer geordende toestanden te krijgen. Iedere protestantsche ambtenaar waande zich geroepen als gevolmachtigde tegenover de Kerk en Haar dienaren op te mogen treden.

Bij de bisschopzetels in Keulen, Trier en Munster waren protestantsche regeeringspresidenten, die het verkeer der Bisschoppen met hun diocesanen hadden te bewaken. Zelfs in de katholieke deelen van het land waren de hoogere ambtenaren slechts protestanten, afkomstig uit de niet-katholieke streken.

Tot welke moeilijkheden leidde dat alles niet!

In 1837 werd de aartsbisschop van Keulen, Z. D H. Clemens-August von Droste-Visschering gearresteerd en in een vesting opgesloten en eenzelfde lot wedervoer in de dagen van den Kulturkampf den kardinaal-aartsbisschop van Keulen Z.Em. von Melchers. Ouden van dagen in Holland herinneren zich nog wel, hoe tal van katholieke geestelijken in hun land een toevlucht zochten en vonden.

Den geestelijken was het onder het geweldregime van Bismarck niet mogelijk om hun ambt ten volle te kunnen vervullen en heel wat jaren van strijd kostte het, alvorens de ergste nawerkingen van den kulturkampf waren terzijde gesteld. De gebeurtenissen der laatste jaren pas hebben voorgoed een eind gemaakt aan de oude dwangbepalingen.

Wat voor een zwaren strijd tegen de kloosterorden in Pruisen, Saksen, Brunswijk, de beide Mecklenburgsche staten, Hessen, Baden en Wurtemberg is gevoerd, daarvan hebben onze katholieke geloofsgenooten in het buitenland geen flauw begrip. Wanneer de katholieken in een gemeente ook maar twee liefdezusters wilden hebben, dan moesten zij verzoekschriften richten aan de ministeries van eeredienst en van binnenl. zaken en vaak duurde het tien of meer jaren, alvorens zulk een verzoek werk toegestaan.

Tot het jaar 1903 was aan de Jezuieten het verblijf in Duitschland verboden; in dat jaar werd de verbodsbepaling wat verzacht, maar de protestanten wisten toch nog door te drijven, dat die zegenrijke geestelijke orde slechts in het land mocht verblijven als haar leden geen priesterlijke bedieningen uitoefenden! Nederzettingen waren trouwens geheel verboden. In Brunswijk, Thuringen, Saksen en in verschillende Zuidduitsche Staten bestonden bovendien verbodsbepalingen ten opzichte van andere geestelijke orden, ja, in Mecklenburg en Brunswijk mochten de katholieke kerkgebouwen uiterlijk niet kenbaar zijn!

Al die dwangbepalingen zijn thans opgeruimd en is weer vrije uitoefening van godsdienst mogelijk.

Amerika.

We gaven onlangs eenige getallen omtrent den groei van het katholicisme in de Vereenigde Staten. Verblijdende cijfers op zichzelve, want er blijkt uit, dat [illegible] of haar hun Geloof bewaarden en dat de katholieke gezinnen in 't algemeen gehoorzaam zijn aan 't gebod van den Schepper om vruchtbaar te wezen en zich te vermenigvuldigen.

Doch hoe staat het met het aantal dergenen, die buiten de Kerk werden geboren en later den weg daarheen vonden? Op het eerste gezicht niet slecht: in 1922 traden 35000 volwassen bekeerlingen den tempel der Waarheid en Goddelijke Kracht binnen. Vijf en dertig duizend, het maakt een goeden indruk! Maar een inzender in „America" merkt op, dat er 22000 priesters in de Ver. Staten arbeiden, zoodat het aantal voor de Kerk gewonnen nog lang geen twee per priester over een geheel jaar bedraagt. Misschien zal men opmerken en met veel recht, dat het niet in de eerste plaats tot de taak van den priester behoort om andersdenkenden te bekeeren en dat hij meer dan genoeg arbeid vindt onder de geloofsgenooten zelven. Doch vellen wijden zich daar in Amerika geheel aan het bekeeringswerk en bovendien zijn er ook nog millioenen leeken, die iets kunnen en goedsdeel ook wel willen doen tot verbreiding des Geloofs. Als men 't zóó beschouwt, zijn die 35000 toch eigenlijk niet veel, zelfs heel weinig, vooral wanneer men naar Amerikaanschen trant vergelijking gaat trekken met de propaganda door gewone wereldsche organisaties gevoerd en de vruchten daarvan.

Doch hier wordt reeds een geweldige fout begaan: Zulk een vergelijking mag men niet maken. Want bij deze propaganda kan men menschelijke, vaak stoffelijke beweegredenen gebruiken en bij de bekeering tot de Kerk spelen deze geen rol, werken ze vaak in tegengestelde richting. Niemand zal beweren dat de joden, die zich op den eersten Pinksterdag te Jeruzalem bekeerden, dat deden, wijl ze die Apostelen zulke sympathieke menschen vonden en graag in hun gezelschap wenschten te worden opgenomen. En wie in later tijden toetrad om redenen van stoffelijke gewin of wereldlijk succes, gevoelde spoedig in welk een valschen toestand hij zich bevond.

Wie katholiek wil worden, moet zichzelf onttronen en God in 't middenpunt van zijn denken en willen stellen en dat is heel moeilijk, wanneer men 't niet van jongsaf heeft geleerd, zelfs meestal heeft gemeend, dat het zoeken van zich zelven en het steunen op eigen wijsheid en kracht een plicht was van den vrijen, zelfstandigen mensch.

Zoolang een niet-katholiek niet kan besluiten om van eigen pausschap afstand te doen, kan hij niet den waren Paus erkennen; zoolang hij zichzelven als middenpunt van zijn leven ziet, kan hij het ware Centrum niet ontdekken; zoolang hij zich gezond waant, zoekt hij geen hulp en steun. Het is de geest dezer eeuw, die de bekeeringen belet en dat alleen in de Ver. Staten in een jaar zich daaraan vijf en dertig duizend menschen hebben ontworsteld, is al een reden tot groote dankbaarheid.

De Ku-Klux-Klan.

De Ku-Klux-Klan begint zich ook in de Noordelijke Staten der Unie door uiterlijke gedragingen meer dan tot dusver op den voorgrond te stellen. In den nacht van Woensdag den 9n. Mei heeft op een eenzame hoeve te New Brunswick in den Staat New Jersey een bijeenkomst van Ku-Klux-Klanners plaats gevonden. Meer dan 1000 auto's waren op het middernachtelijk uur om de hoeve bijeen in een paardenhoefvormige opstelling. De autos waren met de lichtwerpers buitenwaarts geplaatst; en gedurende de nachtelijke bijeenkomst waren alle autolichten aan en wierpen hun schijnsel rondom zich om de nadering van ongewenschte belangstellenden reeds bij voorbaat te ondekken en te verijdelen. De leden van de K. K. K. liepen rond in witte gewaden en clownkappen, en demonstreerden met gevaarlijk uitziende houten knuppels.

Naar hetgeen over de bijeenkomst is uitgelekt, kwamen de Klansleden voor het meerendeel uit het Zuiden of Westen der Unie. Zij werden toegesproken door Grand Wizards, en Imperial Kleagles, en met kiem werd betoogd, dat de Klan actief moet blijven!

Men weet, dat de K.K.K. reeds tientallen van jaren geleden in de Zuidelijke Staten was gesticht om „op onofficieele wijze wet en orde te handhaven".

De autoriteiten van New Jersey zijn verontwaardigd over deze geheime bijeenkomst, die door 12.000 Klansleden schijnt te zijn bezocht.

Een katholiek burgermeester van Chicago.

Rechter W. E. Dever, een vooraan[illegible] burgermeester van genoemde stad gekozen. Hij streed voor de democratische beginselen en behaalde, niettegenstaande de felle verkiezingscampagne der socialisten en niet-katholieke groepen, een meerderheid van ongeveer 100.000 stemmen.

Engeland.

Openbare processie te Londen.

Een indrukwekkende plechtigheid was de begin Mei gehouden jaarlijksche Londensche pelgrimstocht ter eere van de Engelsche martelaren, die in den tijd der kerkvervolging in Engeland hun leven voor het Katholieke geloof gaven.

Een groote schare van Katholieken trok onder leiding van den bekenden pater Fletcher S. J. in plechtige processie op van Newgate naar Tyburn.

Voorop gingen de kruisdragers en de acolyten, gevolgd door de mannen en daarachter kwamen de vrouwen.

De drie Katholieke kerken, die langs den pelgrimsweg staan, werden bezocht tot het houden van korte godsdienstoefeningen.

De politie had uitgebreide maatregelen genomen voor een ordelijk verloop der plechtigheid, zoodat de pelgrims met een minimum storing van het drukke Londensche verkeer rustig konden optrekken.

Den heelen weg lang werden er kerkelijke liederen gezongen, afgewisseld door het Rozenkransgebed. Tal van niet-Katholieke toeschouwers sloegen de processie stil en eerbiedig gade en de organisators van den pelgrimstocht hadden weer het gelukkig denkbeeld gehad om onder de massa nieuwsgierigen vlugschriften uit te deelen, waarin de beteekenis en het doel der processie werden uiteengezet.

Het einde van den pilgrimstocht vormde het Tyburn Convent, Hyde Park Place.

Toen al de pelgrims zich voor het klooster verzameld hadden, werden door de heele menigte, uit duizenden personen bestaande, de gebruikelijke gezangen ter eere van het Allerheiligste Sacrament des Altaars gezongen

Een indrukwekkend oogenblik was het, toen, nadat allen op den weg waren neergeknield, van het balkon van het klooster af de zegen met het Allerheiligste gegeven werd.

Toeneming van het katholieke onderwijs.

Voor het eerst sedert den oorlog zijn weer officieele statistieken verschenen over den toestand der scholen in Engeland en Wales. Uit deze statistieken blijkt, dat vergeleken met vroegere mededeelingen het aantal kinderen in de Anglicaansche, Wesleysche en joodsche scholen gedaald, het getal Katholieke kinderen gestegen is.

In de laatste jaren toch hebben de Anglicanen ondanks hun 218 nieuwe, met regeeringsgelden gebouwde scholen een vermindering van het aantal schoolkinderen met 116.000. In dezelfde tijd verloren de Wesleyanen 27 scholen en ongeveer 10.000 kinderen, de joden ongeveer 2.000 kinderen. De Katholieken boekten een vermeerdering van 18 nieuwe scholen en 14.385 kinderen.

Naar uit de statistiek verder blijkt, waren op de zoogenaamde „volontary"-scholen in het geheel 2.319.748 kinderen; van dezen waren er 1.730.291 op Anglicaansche, 38,440 op Wesleyische, 7.367 op joodsche en 363.650 op Katholieke scholen.

Frankrijk.

De in den oorlog verwoeste kerken.

Volgens de nieuwe statistiek zijn gedurende den oorlog in het diocees Amiens, dat na het bisdom Soissons de meest ernstige schade heeft geleden, 369 kerken door Duitsche granaten getroffen. Van deze 369 zijn er 235 geheel verwoest, 134 kunnen nog worden hersteld, ofschoon van deze laatste dikwijls niet veel anders dan brokstukken van muren overeind zijn gebleven.

Van deze 369 kerken zijn er thans 43 geheel hersteld, aan 38 andere wordt gewerkt, terwijl twee geheel nieuwe kerken worden opgetrokken en een derde reeds gereed is. In het geheel moeten derhalve 285 kerken worden hersteld.

Wereldcongres van Joodsche vrouwen.

Te Weenen zal binnenkort een Wereldcongres van Joodsche vrouwen in Europa en uit de overzeesche landen bijeenkomen.

Het uitvoerende comité heeft medegedeeld, dat het in de bedoeling van het Congres ligt, de grootste en meest beteekenende Joodsche vrouwenorganisaties over de geheele aarde te vereenigen, met het doel den arbeid der organisaties op cultureel en sociaal gebied te bevorderen.

Het congres zal voorts een proclamatie uitvaardigen, waarin de Joodsche vrouwen uit alle landen opgeroepen worden aan het welzijn des Jodendoms op de geheele aarde mede te arbeiden.

De secretaresse van het congres, tevens secretaresse van de *Council of Jewish Women* in New-York, hecht voor het geheele Jodendom bijzonder veel waarde aan dezen eersten Joodschen Vrouwendag te Weenen, die — zoo zegt zij — alle verwachtingen verre zal overtreffen.

Bekendmaking.

De Procureur-generaal in de kolonie Curaçao vestigt, nu de Rifweg voor het publiek is opengesteld, nog eens dringend de aandacht op art: 7 van de Algemeene Politiekeur 1917 luidende:

„Het is verboden, zoodra op of bij den waarnemingspost bij de schietbaan op het Rif een roode vlag geheschen is, zich, zonder vergunning van den persoon, die bij de schietoefeningen aldaar het comando heeft, te bevinden op de gronden tusschen het strand en het Rifwater aan weerszijden van bedoelde baan en tot op 600 Meter bewesten den kogelvanger gelegen."

Wanneer er schietoefeningen worden gehouden, zal er een roode vlag waaien bij de van zijk van Voorthuijsen-brug bij Mundo Nobo.

Curaçao den 18n Juni 1923
De Procureur-generaal voornoemd.
J. B. GORSIRA.

1—3